

مطالب مهم درس سوم :

۱- ویژگی های معجزه انبیاء : معجزات انبیاء عبارت بودند از انجام کارهای خارق العاده که دیگران از انجام آن عاجز بوده اند .

معجزه به اذن و اجازه خدا و برای اثبات نبوت آنها انجام می شد . پس از انجام آن تحدی (مبارزه طلبی) صورت می پذیرفت تا همگان بفهمند که قادر به انجام آن نیستند . معجزه سند و دلیل نبوت بوده است .

معجزه متناسب با شرایط زمان و از جنسی برتر و فراتر بود تا همه بفهمند که تعلیمی نیست و با کارهای عادی و سحر و جادو که تعلیمی است فرق می کند . به عنوان مثال در زمان حضرت موسی (ع) سحر و جادو رواج داشت . آن حضرت معجزه ای که انجام دادند در سطحی بالاتر اما از همان نوع بود . تبدیل عصا به مار یا اژدها و نورانی شدن دست (ید بیضاء) معجزه ایشان بوده است .

در زمان حضرت عیسی (ع) طب و پزشکی رواج داشت . آن حضرت بیماران را شفا می داد یا مرده زنده می کرد . (همه این معجزات معنایی عمیق دارند که شاید به آنها کمتر توجه شده است)

در زمان پیامبر (ص) شعر و ادب رایج بود . معجزه پیامبر (ص) از نوع فرهنگی یعنی یک کتاب شد . کتابی که جاویدان است و برخلاف معجزه سایر انبیاء (متعلق به یک عصر و دوره خاص نیست . قرآن معجزه ای است که برای همه انسانها در گذشته ، حال و آینده می تواند معجزه باشد .

تحدی که در زمان پیامبر صورت می گیرد یک مبارزه فرهنگی است : اگر می توانید یک سوره یا یک آیه مانند قرآن بیاورید که از اعجاز لفظی و محتوایی برخوردار باشد .

۲- تفاوت معجزه پیامبر و سایر انبیاء الهی : معجزه پیامبر دو ویژگی دارد :

۳- الف : فرهنگی است چون یک کتاب به عنوان معجزه مطرح شده است .

۴- ب: این معجزه مخصوص یک عصر و زمان خاص نیست . با گذشت زمان اعجاز آن بیشتر اثبات می شود .

سؤال : چرا معجزات سایر انبیاء کتاب آنها نیست ؟

چرا قرآن معجزه است ؟ = جنبه های اعجاز قرآن :

الف: اعجاز لفظی و ظاهری: این نوع اعجاز به الفاظ، کلمات و جملات قرآن بر می گردد. فصاحت و بلاغت = زیبایی و رسایی کلمات و تعبیرات، موزون بودن و آهنگ داشتن، شیرینی بیان، زیبایی های لفظی، ایجاز و اختصار در بیان مطالب، همه اعجاز لفظی محسوب می شوند.

جذاب بودن کلامی موزون که نه نثر است و نه نظم. دلنشینی آن به گونه ای بود که اعراب را تحت تأثیر قرار می داد. مشرکان برای جلوگیری از این تأثیر سعی می کردند گوشه های خود را ببندند تا نشنوند. سران مشرکین سعی می کردند از رفت و آمد به خانه پیامبر و شنیدن این کلمات جلوگیری کنند.

ب: اعجاز محتوایی و معنایی:

معنا و محتوای قرآن از ویژگی هایی برخوردار است که این کتاب را معجزه می کند.

۱- انسجام و هماهنگی در درون مطالب در عین نزول تدریجی آیات: در بین مطالب قرآن که در طی ۲۳

سال بر پیامبر نازل شده هماهنگی و ارتباط مفهومی وجود دارد. هیچیک از عبارات با یکدیگر ناسازگاری، تضاد،

اختلاف و ناهماهنگی ندارد. ابتدا و انتهای قرآن از نظر مفهومی هماهنگ است. بیش از ۶۰۰۰ آیه که با وجود

موضوعات متنوع _ توحید، معاد، انسان، نظام خلقت و - هیچ ناسازگاری میان آنها نیست.

این انسجام و هماهنگی به گونه ای است که این کتاب نیاز به اصلاح و تجدید نظر ندارد چون به علم خدا پیوند خورده و در معنای آن هیچ نکته اشتباه و غلطی که با سایر آیات تناقض داشته باشد دیده نمی شود.

۲- تأثیرناپذیری از فرهنگ و عقاید جاهلی:

فرهنگ = مجموعه افکار، عقاید و آداب و رسوم که هر فردی را در جامعه تحت تأثیر قرار می دهد.

اگر قرآن توسط پیامبر یا هر فرد دیگری نوشته می شد باید آن را تحت تأثیر فرهنگ اعراب می دیدیم. در حالی که قرآن

آداب و رسوم شرک آمیز اعراب را بشدت زیر سؤال می برد. اعراب حتی آیین ابراهیم را با شرک آمیخته بودند. بت

پرستی و آدابی مانند دختر کشی در میانشان رایج بود. هیچ آیه ای در قرآن، این آداب را تأیید نمی کند. اصلاح جامعه

عرب و دور کردن اعراب از این روش های خرافی کار اصلی قرآن بوده است. ایجاد جامعه ای عادل، عالم و معنوی و

اخلاقی هدف قرآن بوده است. قرآن از آرمانهای فطری انسانها و جوامع بشری سخن می گوید و متعلق به

همه انسانها از هر رنگ و نژادی است. قرآن تنها به اعراب اختصاص ندارد.

۳- **جامعیت و همه جانبه بودن** : قرآن در مورد همه مسائل - دنیا و آخرت ، ابعاد زندگی مادی و معنوی انسان ، مسئولیت های اجتماعی او و سخن گفته است . نمی توان یک موضوع واحد برای کتاب در نظر گرفت . در قرآن همه علوم حضور دارند .

۴- **زنده بودن ، کهنه نشدن و شادابی قرآن** :

هر چقدر دانش بشر بیشتر می شود زوایای جالب و جذاب این کتاب بیشتر خود را نشان می دهد . با پیشرفت علم آیات بهتر و دقیقتر تفسیر می شوند . بنابراین کتاب قرآن برخلاف کتبی که توسط انسان نوشته می شود کهنه نمی شود . افکار بشری با پیشرفت دانش تغییر می کنند بنابر این کتابی که چند قرن پیش نوشته شده برای بشر امروز قابل فهم نیست اما قرآن چون توسط بشر نوشته نشده و به علم خدا پیوند خورده کهنه نمی شود . افق های جدید و ابعاد مختلف این کتاب هر روز بیش از پیش روشن می شود . **قرآن کتاب دیروز ، امروز و فرداهای انسان است و به همه نسلها و عصرها اختصاص دارد .** تعالیم قرآن فطری است و کهنه نمی شود و همیشه تازگی خود را برای انسان دارد .

۵- **ذکر نکات بی سابقه علمی**

در جامعه اعراب که علم و سواد معمولی نیز وجود نداشت قرآن از نکاتی مرتبط با علمی مانند نجوم ، گیاه شناسی ، زیست شناسی ، جانور شناسی و سخن می گوید که بعدها توسط علم ثابت شد . این نکات عبارتند از : زوجیت در گیاهان و همه موجودات - بار مغناطیسی و یا بار موجود در درون هسته اتم (الکترون و پروتون) -
خبر دادن از حرکت زمین ، خورشید ، ماه و کهکشان ها
خبر دادن از جاذبه زمین و جاذبه عمومی و ...

قرآن توسط پیامبر نوشته نشده است چون :

امی بودن = بیسوادی و درس نخواندن پیامبر (ص) و وجود کتابی که در همه ابعاد علمی مطلب دارد و بزرگترین دانشمندان را در زمینه های مختلف به تواضع واداشته است - در جامعه ای که در آن آموختن علم مرسوم نبود - اثبات می کند که کتاب قرآن کار و اثر یک انسان نیست . همین که پیامبر کتابی می آورد که برخلاف آداب و رسوم اعراب که بیسواد بودند و به یادگیری علم تمایلی نشان نمی دادند آنها را دعوت به خواندن و یادگیری علم و عقلانی حرکت کردن می کند تأثیر ناپذیری این کتاب را از فرهنگ اعراب نشان می دهد .